

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 23P/99/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712206304
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Medved'
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5712206304.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Martine v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Medved'om, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa

V. I. N., nar. X.X.XXXX,

zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov : matky O.. O. P., nar. XX.X.XXXX, bytom G. C. XX, O., právne zast. JUDr. Katarínou Turanskou, advokátkou, AK so sídlom Štúrovo námestie 10520/13B, Martin a otca O. N., nar. XX.X.XXXX, bytom N.. Z.. H. XXX/ X, Ž., právne zast. JUDr. Petrom Belicom, advokátom, AK so sídlom Konventná 9, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, takto

r o z h o d o l :

Maloleté dieťa V. I. N., nar. X.X.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá je povinná zabezpečiť sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu, všestranný vývoj maloletého dieťaťa, maloleté dieťa zastupovať ako aj spravovať jeho majetok.

Otec je povinný platiť výživné na maloletú V. I. N., nar. X.X.XXXX vo výške 120,-Eur mesačne, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku so splatnosťou vždy do každého 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou V. I. N., nar. X.X.XXXX nasledovne :

- každý páry kalendárny týždeň v čase od soboty od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod.
- v období letných prázdnin každý páry kalendárny týždeň v čase od piatku od 9.00 hod. do nedele do 19.00 hod.
- počas jarných prázdnin v každom kalendárnom roku od piatku 9.00 hod. do nedele do 19.00 hod.
- počas veľkonočných sviatkov v každom kalendárnom roku od Veľkého piatku od 9.00 hod. do veľkonočnej soboty do 19.00 hod.
- v každom nepárnom roku v čase od 23.12. od 9.00 hod. do 25.12. do 19.00 hod.
- v každom párnom roku v čase od 30.12. od 9.00 hod. do 1.1. do 19.00 hod..

Otec si maloleté dieťa prevezme v stanovenom čase v mieste bydliska matky a po ukončení styku maloleté dieťa v stanovenom čase v mieste bydliska matky odovzdá.

Matka je povinná maloleté dieťa na stretnutia s otcom riadne pripraviť a styk otca s maloletou dcérou umožniť.

Rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť preukázateľným spôsobom (napr. písomne, telefonicky, sms správou alebo elektronickou poštou) najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti.

Matka je povinná umožniť otcovi dieťaťa v nepárnych kalendárnych týždňoch v utorok v čase medzi 19.00 hod. - 20.00 hod. a vo štvrtok v čase medzi 19.00 hod. - 20.00 hod. telefonický kontakt s maloletou V. I. N., nar. X.X.XXXX.

Matka je povinná poskytovať otcovi informácie o zdravotnom stave dieťaťa, o jeho školskej dochádzke, záujmovej činnosti a mimoškolských aktivitách ako aj ďalších podstatných veciach a potrebách týkajúcich sa výchovy maloletého dieťaťa, a to písomnou formou (listom alebo elektronickou poštou) v každom kalendárnom mesiaci, vždy najneskôr k poslednému dňu mesiaca, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd v prevyšujúcich častiach návrh otca na úpravu styku a návrh matky na určenie výživného zamietá.

O trovách konania účastníkov a štátu súd rozhodne samostatným uznesením do 30 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Otec mal. dieťaťa V. I. N., nar. X.X.XXXX sa podaným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 3.5.2012, doplneným a zmeneným v priebehu konania písomným podaním doručeným súdu dňa 19.11.2012 domáhal, aby súd rozhodol o úprave jeho styku s mal. dcérou v rozsahu : každý druhý víkend od piatku od 16.30 hod. do nedele do 18.00 hod.; počas vianočných sviatkov každý páry rok od 23.12. od 9.00 hod. do 27.12. do 18.00 hod; každý nepárny rok od 28.12. od 9.00 hod. do 6.1. do 18.00 hod.; cez letné prázdniny počas druhého a tretieho júlového týždňa, prvého a druhého augustového týždňa; počas Veľkej noci každý rok a cez jarné prázdniny od nedele do stredy prípadne každý nepárny rok celé jarné prázdniny. Tiež navrhol mal. dieťa zveriť do osobnej starostlivosti matky; uložiť matke povinnosť maloletú na styk pripraviť po psychickej i materiálnej stránke; povinnosť 2 krát do mesiaca informovať ho sms správou, telefonicky alebo mailom o aktivitách maloletej, jej prospechu, škole, záujmových krúžkoch, nemoci; povinnosť umožniť maloletej používanie mobilného telefónu na kontakt s otcom. Výšku výživného otec navrhol určiť v sume 50,-Eur mesačne, vždy do 10-teho dňa v mesiaci k rukám matky.

Na pojednávaní dňa 6.8.2012 podala právna zástupkyňa matky do zápisnice návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým bude maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca bude určené výživné vo výške 150,-Eur mesačne. Súd uznesením zo dňa 9.8.2012 č. k. 23 P 99/2012-65 vylúčil návrh na nariadenie predbežného opatrenia na samostatné konanie, pričom uznesením sp. zn. 23 P 177/2012 zo dňa 10.8.2012 právoplatným dňa 15.11.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/98/2012 zo dňa 26.9.2012 rozhodol tak, že mal. V.Ž. I. N., nar. X.X.XXXX dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 150,-Eur mesačne, splatné vždy do 20-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom 10.8.2012 až do právoplatného skončenia veci o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu.

Matka mal. V. I. N., nar. X.X.XXXX podala na tunajšom súde dňa 16.8.2012 návrh na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že mal. V. I. N. sa zveruje do jej osobnej starostlivosti a otcovi bude uložená povinnosť platiť výživné vo výške 300,-Eur mesačne od mesiaca marec 2012, vždy do 10-teho dňa v mesiaci k jej rukám. Zároveň navrhla, aby súd zakázal styk otca s mal. dcérou. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 20P/245/2012. Následne dňa 26.3.2013 podal otec návrh na zníženie výživného, ktorý bol zapísaný pod sp. zn. 22P/132/2013. Uzneseniami č.k. 23P/99/2012-108 zo dňa 17.10.2012 a č.k. 23P/99/2012-223 zo dňa 17.5.2013 súd podľa § 112 ods. 1 O.s.p. spojil uvedené veci na spoločné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 23P/99/2012.

Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoP/92/2012 zo dňa 18.9.2012 (ktorým bolo zmenené uznesenie OS Martin č.k. 23P/99/2012-67 zo dňa 10.8.2012) súd predbežne upravil styk otca s mal. dcérou v rozsahu každý druhý kalendárny týždeň v čase od piatku od 16.30 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že otec si maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska matky a tam ho aj odovzdá.

Otec v priebehu konania dňa 2.12.2014 prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil súdu ďalšiu zmenu svojho návrhu na úpravu práv a povinností k maloletej dcére, ktorý ešte doplnil na pojednávaniach tak, že maloletá V. I. N. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Styk s maloletou navrhol upraviť nasledovne : v páry týždeň od piatku 16.30 hod. do nedele do 18. hod.; každý rok od prvej júlovej soboty od 9. hod. do tretej júlovej soboty do 9. hod.; každý rok od prvej augustovej soboty od 9. hod. do tretej augustovej soboty do 9. hod.; každý páry rok od 28.12. od 9. hod. do predposledného dňa zimných prázdnin do 9. hod. v nasledujúcom roku; každý nepáry rok od 23.12. od 9. hod. do 27.12. do 18. hod.; každý druhý rok od piatku počas veľkonočných sviatkov od 9. hod. do pondelku počas veľkonočných sviatkov do 18. hod.; každý rok počas jarných prázdnin od stredy 9. hod. do nedele do 9. hod. Otec je oprávnený prevziať maloletú do svojej opatery na adrese bydliska matky a matka je povinná maloletú na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať ju otcovi v stanovený termín na tomto mieste. Rodič je povinný odovzdať druhému rodičovi veci maloletej, ktoré táto potrebuje vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a ročné obdobie. Pri odovzdávaní maloletej je odovzdávajúci rodič povinný preberajúceho rodiča informovať o aktuálnom zdravotnom stave maloletej V. I. N. a všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa maloletej, ktoré sa udiali počas ich osobnej starostlivosti. Rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť minimálne 48 hodín pred realizáciou styku, inak bezprostredne po jej vzniku. V tom prípade má otec právo na náhradný termín styku. Otec je povinný maloletú na adrese bydliska matky vrátiť do osobnej starostlivosti matke po uskutočnení styku. Matka je povinná umožniť otcovi dieťaťa dvakrát týždenne, a to počas nepárnych týždňov v utorok medzi 17.30 hod. - 18.30 hod. a štvrtok medzi 17.30 hod. - 18.30 hod. telefonický kontakt s dieťaťom. Otec sa zaväzuje prispievať na výživu mal. V. I. N. sumou 100,-Eur mesačne dopredu do 15-teho dňa v mesiaci k rukám matky, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku. Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Matka a jej právna zástupkyňa v rámci záverečných návrhov zotrvali na návrhu, aby súd maloleté dieťa V. I. N. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude tiež maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Taktiež pokiaľ ide o výšku výživného zo strany otca, túto navrhli určiť v sume 300,-Eur mesačne od začatia konania. Čo sa týka otázky úpravy styku otca s maloletou, tento navrhla upraviť v takom rozsahu ako bolo doporučené súdnym znalcom v záveroch písomne vypracovaného znaleckého posudku č. 28/2014. V časti, v ktorej otec navrhoval uloženie povinnosti matke umožniť mu telefonický kontakt s mal. dcérou matka súhlasila s tým, že tento kontakt môže byť upravený od 19-tej hodiny, nakoľko do 18-tej hodiny pracuje a domov prichádza až medzi 18.30 - 19.00 hodinou. Ďalej navrhla, aby súd zväžil uloženie výchovného opatrenia obom rodičom, spočívajúceho v povinnosti zúčastniť sa stretnutí na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Martin, za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi.

Kolízna opatrovníčka navrhla, aby súd upravil styk otca s mal. dcérou v takom rozsahu ako doporučil súdny znalec vo svojej odpovedi na otázku č. 25 na strane 28 písomného znaleckého posudku č. 28/2014, nakoľko je v záujme maloletej, aby mala vzťah s matkou ako aj s otcom. V súčasnosti podľa jej názoru nejaké rozšírenie styku nad tento rámec napr. v priebehu týždňa by sa realizovať nedalo, keďže dieťa má aj krúžky v takom rozsahu, že priestor tam nebude. Vždy je však možná dohoda medzi rodičmi. Čo sa týka poskytovania informácií týkajúcich sa dieťaťa, pre rodičov by malo byť samozrejmé, že sa navzájom informujú. Pokiaľ to nevedia urobiť je na súde, aby určil túto povinnosť. Právo na prípadný náhradný termín styku ak sa styk zo závažných dôvodov nemohol uskutočniť podľa nej nie je potrebné upravovať, pretože rodičia si musia vedieť zariadiť svoje aktivity keď majú mať dieťa vo svojej starostlivosti.

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom rodičov dieťaťa; výsluchom mal. dieťaťa V. I. N.; prečítaním správ kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin z prešetrenia pomerov a pohovorov s účastníkmi konania; prečítaním znaleckého posudku znalca z odboru psychológie, odvetvia klinická psychológia detí a dospelých Mgr. Emila Bullu pod č. 28/2014 ako i výsluchom znalca na pojednávaní dňa 2.12.2014; prečítaním listinných dôkazov pripojených v súdnom spise a spisov tunajšieho súdu sp. zn. 23P/177/2012, 22P/132/2013, 20P/245/2012, 14C/43/2004, 3T/176/2003 a 2T/72/2003.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len „ZR“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd

môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane. Podľa § 25 ods. 1, 2 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine), ktorí sú si pri ich výkone rovní. Súčasťou výkonu rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa. Pokiaľ rodičia maloletého spolu nežijú, súd upraví rozsudkom výkon ich rodičovských práv a povinností resp. schváli rodičovskú dohodu. Súčasťou takéhoto rozhodnutia bude obvykle aj úprava styku dieťaťa s rodičom, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti. Právo na stretávanie rodičov s mal. dieťaťom upravuje aj Dohovor o právach dieťaťa, kde podľa článku 9 ods. 3, zmluvné štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Právna úprava styku rodičov s maloletým dieťaťom nevedie k obmedzeniu rodičovských práv, ale naopak práve prostredníctvom tejto úpravy prispieva k ich garancii (viď napr. nález Ústavného súdu SR PL ÚS 26/05).

Ako vyplýva z ust. § 25 ods. 1 Zákona o rodine, zákon na prvom mieste dáva možnosť rodičom dohodnúť sa na úprave styku s mal. dieťaťom, ktorá dohoda sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode (resp. rozhodnutia podľa § 36 ods. 1 ZR). Súd takúto dohodu schváli pokiaľ nie je v rozpore so záujmom samotného mal. dieťaťa. Pokiaľ sa však rodičia nedohodnú, o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom rozhodne súd (§ 25 ods. 2 ZR). V predmetnej veci mal súd preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú ani neboli manželia a nežijú spolu. Pred podaním návrhu na úpravu styku zo strany otca neboli rodičovské práva a povinnosti k mal. dieťaťu predmetom žiadneho súdneho rozhodnutia. Po začatí konania boli rodičovské práva a povinnosti upravené vyššie uvedenými predbežnými opatreniami. Po vyhodnotení vykonaných dôkazov súd rozhodol v súlade s návrhmi oboch rodičov i kolíznej opatrovníčky o zverení mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti matky. Zastupovanie a správa majetku mal. dieťaťa je podľa § 28 ods. 1 ZR súčasťou rodičovských práv a povinností. Hoci otec nesúhlasil s návrhom, aby bola výlučne matka oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok, súd rozhodol, že tieto práva budú patriť matke. Súd má za to, že pokiaľ na jednej strane zveruje osobnú starostlivosť a tým aj rozhodujúcu zodpovednosť za výchovu a všestranný vývoj dieťaťa do rúk matky, je tiež plne dôvodné, aby bola oprávnená zastupovať mal. dieťa pri právnych úkonoch a spravovať jeho majetok. Za situácie kedy medzi rodičmi dlhodobo neexistuje takmer žiadna konštruktívna komunikácia, nefunguje ani minimálna spolupráca pokiaľ ide o výchovu mal. dieťaťa a nie je možná dohoda ani v úplne bežných záležitostiach je ťažko predstaviteľné ako by mohlo reálne prebiehať spoločné rozhodovanie rodičov o podstatných veciach týkajúcich sa mal. dieťaťa. Spoločné zastupovanie a spravovanie majetku dieťaťa vyžaduje aj vzájomné rešpektovanie názorov a postojov druhého rodiča a určitú formu kooperácie a koordinácie v rozhodnutiach, ktoré sa dotýkajú života dieťaťa, čo je pri súčasných vzťahoch rodičov vylúčené.

Súd uznesením č. k. 23P/99/2012-234 zo dňa 18.6.2013 nariadil vo veci znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru Klinickej psychológie detí a dospelých Mgr. Emilom Bullom. Zo záverov znaleckého posudku č. 28/2014 vyplynulo, že vzťah medzi rodičmi je dlhodobo narušený a konfliktný, nekomunikujú spolu. Možnosť dohodnúť sa na bežných záležitostiach je t.č. málo pravdepodobná až nereálna. Vzťah medzi matkou a dieťaťom je vzájomne láskyplný. Pri znaleckom skúmaní neboli zistené žiadne negatívne prejavy ani postoje dieťaťa voči matkinej osobe. Osobnosť matky je extravertná, bežne štruktúrovaná. V osobnostnom obraze sa podľa výsledkov projektívnych techník vyskytujú tiež infantilné črty, ktoré sa môžu prejavovať najmä v situáciách s neprimeranou záťažou. Vyšetrením boli tiež namerané mierne sklony pôsobiť navonok spoločensky priaznivým dojmom. Formát osobnosti je široký, sféra záujmov bohato diferencovaná. Otec má k dcére vytvorený citový vzťah, snaží sa o čo najčastejší kontakt s ňou. Osobnosť otca je introvertná so zníženým sebavedomím, ktoré sa navonok snaží zakrývať sebaistým vystupovaním. Boli zistené tendencie pôsobiť spoločensky priaznivým dojmom. Dynamiku osobnosti ovplyvňuje naakumulované napätie súvisiace pravdepodobne s nevyriešenými konfliktami. Prah kontroly impulzov je suspektne znížený. V situáciách so zvýšeným napätím sú pravdepodobné aj

impulzívne reakcie. Formát osobnosti je dostatočne široký. Osobnostný formát dieťaťa je široký, bohato diferencovaný. Emocionálna osobnostná sféra je vitálna, dieťa dokáže adekvátne vnímať svoje pocity, je schopná verbálne ich popísať aj sa podľa svojich pocitov rozhodovať. Intelektové schopnosti dieťaťa sú v pásme populačného nadpriemeru. Slovná zásoba a spôsob vyjadrovania sú v súlade s nameranou hodnotou intelektu. Maloletá za členov svojej rodiny podľa kresbových techník považuje sestru, matku, brata, staré mamy a otca. Najbližšia je jej matka, potom stará mama a súrodenci. Otca považuje za člena svojej rodiny. Udáva však, že s otcom nemá príliš dobrý vzťah. Je s ním niekedy celkom dobre, ale vadí jej, že kričí a vybuchuje do hnevu. Kvôli tomu je u neho niekedy nervózna. Doma sa cíti u matky. U otca sa bojí čo sa bude diať. Jemu sa strašne striedajú nálady, niekedy je kludný a usmiaty a inokedy je nervózny. Program, ktorý jej otec pripravuje jej vyhovuje tak na 50 percent. Niekedy sa jej to páči, niekedy je toho veľa. Uvítala by napr. keby s ňou hral častejšie spoločenské hry. Ku otcovi by chcela chodiť menej častejšie tak na pár hodín každý druhý víkend, dovedy kým sa zlepší jeho správanie a ich vzťah. Chcela by si len urobiť túru, porozprávať sa, ísť na obed a potom k matke domov. Vzťah otca s maloletou nie je narušený do takej miery, aby sa s dcérou nemohli navzájom stretávať. Podľa výsledkov znaleckého vyšetrenia je zákaz styku neopodstatnený. Predstava otca a dcéry o ich vzájomnom vzťahu je odlišná. Otec si myslí, že ho dcéra miluje, a že pre ňu zo svojho pohľadu robí to najlepšie. Je presvedčený, že je proti nemu ovplyvňovaná matkou. Otec neberie do úvahy ich dlhodobé odlúčenie v jej dôležitých vývinových obdobiach a považuje pozitívny citový vzťah dieťaťa k nemu za automatický. V rámci rozhovoru neuviedol potrebu niečo na svojom správaní ku dcére meniť. Vplyv otca na dcéru je možno hodnotiť ako ambivalentný. Zlepšenie vzájomného vzťahu je v moci otca, musel by však byť ochotný a schopný citlivejšie vnímať a rešpektovať postoje a želania svojej dcéry. Z hľadiska zdravého psychického vývinu je v záujme dieťaťa, aby sa stretávalo s otcom. Na základe výsledkov znaleckého psychologického vyšetrenia a zhodnotenia všetkých dostupných informácií znalec odporučil maloleté dieťa zveriť do osobnej starostlivosti matky a styk otca upraviť každý páry víkend striedavo - prvý páry víkend od soboty od 8.00 hod. do nedele do 15.00 hod. a druhý páry víkend v sobotu od 8.00 hod. do 18.00 hod.; počas vianočných sviatkov od 25.12 od 10.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. a počas veľkonočných sviatkov od soboty od 10.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Znalec tiež konštatoval, že uvedené odporúčenie sa týka minimálneho kontaktu otca s dcérou a styk je možné uskutočňovať nad tento rámec pri rešpektovaní želania dieťaťa. Prirodzené obranné mechanizmy maloletej doposiaľ umožňovali vyrovnávať sa so situáciami, ktoré pre bežné dieťa predstavujú nepríjemnú záťaž. V prípade pokračovania rodičovskej disharmónie v aktuálnej podobe však hrozí ireverzibilné ohrozenie psychického vývinu maloletej. Súdny znalec vo svojej výpovedi pred súdom v celom rozsahu zotrval na záveroch písomne vypracovaného znaleckého posudku. Navyše vypovedal, že dieťa je schopné vyjadriť svoje postoje a názory adekvátne, možno aj na vyššej úrovni aká zodpovedá jej veku. Je to nadpriemerne inteligentné dieťa, vnímavé, vie vyjadriť svoje pocity a názory. Nemal pritom pocit, že by bolo vo výpovedi niekým navádzané. Obavu z otca dieťa popísalo tak, že sa mu často menia nálady a jeho výbuchy, hnev. Maloletá popísala aj iné výbuchy, ktoré sa síce netýkali konkrétne jej osoby, ale iných osôb, napríklad starej matky, teda matky otca. Nemožno vylúčiť aj nejaké negatívne skúsenosti z minulosti, na ktoré si dieťa vytvára svoj názor. Ďalšou podmienkou je, aby otec rešpektoval želanie dieťaťa, aby program s ňou bol vopred dohodnutý, prekonzultovaný. Dokonca je to dôležitejšie, ako tie výbuchy hnevu. Nevylučuje, že psychologické poradenstvo na strane otca by mohlo prispieť k tomu, aby sa dieťa u neho cítilo lepšie, ale z jeho strany by to muselo byť dobrovoľné. Keby sa jednalo o nariadenú povinnosť, zrejme by to nespĺnilo svoj účel. Pokiaľ je kontakt s otcom bežný, bez zbytočného napätia, rešpektujúci želanie dieťaťa, má kladný vplyv na vytváranie osobnosti dieťaťa. Dieťa potrebuje otca aj matku. Pokiaľ sú tam rušivé faktory, môže to mať aj nepriaznivý dopad.

Maloletá pred súdom uviedla, že u otca bola od toho roku 2012 viac ako sedemkrát od piatku do nedele. Takmer vždy chodili po výletoch, skoro každý víkend to bola túra. Chodili aj po návštevách napr. k jednej rodine do Turian. Niekedy boli doma a hrali karty alebo podobné hry. Keď u neho nebola, tak to bolo preto, že nechcela ku nemu ísť, lebo sa bála, či bude vybuchovať alebo nie, takže pre istotu radšej nešla. Potom išla keď už to bolo, že fakt musela ísť. V prvom rade bola nervózna keď mala ísť k otcovi, že ako budú tie 3 dni prebiehať. Pripravovala sa na to tak, že vedela, že to budú iba 3 dni, tak sa snažila byť taká, že wau - super. Cítila to tak stredne. Tie 3 dni bola stále nervózna, kvôli tomu čo bude od nej otec chcieť. Snažila sa, aby nevidel, že je nervózna, ale že je šťastná u neho, aby mu vyhovel. Myslí si, že by to malo byť radšej od soboty rána do nedele večer, lebo keď je to od piatku tak má doma celý deň zhon, musí si nachystať úlohy do školy, pobaliť nejaké veci, zavolať starkej alebo bratovi A.P., že kedy prídu aby ju odovzdali a potom zas ocovi musí volať kedy príde, lebo niekedy sa stáva, že v piatok sú kolóny, tak prichádza trocha neskôr, ako by mal. Keby to bolo v sobotu, tak by ju aj mamina

mohla odovzdať. V piatok prichádza zo školy domov tak o 15.30 hod. V utorok, stredu a štvrtok chodí na krúžky - výtvarnú, husle, klavír, hudobnú teóriu. U otca sa pripravuje aj do školy. Robila si u neho úlohy, pomohol jej aj nejaké projekty keď bola mladšia. Počas vianočných sviatkov by určite chcela prísť za otcom, na druhý deň po Štedrom dni. Mohla by k nemu ísť na ten víkend alebo 4 dni. Počas letných prázdnin by jej stačilo byť u otca ten víkend, viac by nechcela. Na otcovi jej najviac vadí to, že vybuchuje hnevom. Keby bol otec pokojnejší a nerobil toľko kriku, určite by sa jej k nemu chodilo lepšie. Keď je s otcom tomuto sa neodvážila povedať, že s jeho naplánovaným programom na víkend nesúhlasí. Otec nemá rád matku. Keď bola u neho povedal, že o nej nebude rozprávať, ale teraz, niektoré tieto víkendy začal o nej hovoriť, že je zlá, že ju nahovára, že všetko čo povie je od matky a ona jej to tlčie do hlavy. Pripadalo jej to, ako by ju presviedčal, aby ju nemala rada. Keby bol otec pokojnejší, bola by ochotná sa s ním stretávať častejšie. Pokiaľ ide o Silvester, jarné a zimné prázdniny, stačilo by iba v rámci víkendov, možno o deň dlhšie. Silvester by chcela byť u matky, 25. decembra by si vedela predstaviť u otca. Cez letné prázdniny by to mohlo byť u otca buď od piatka do nedele až pondelka, alebo potom od soboty tak do pondelka až utorka.

Na základe vykonaného dokazovania súd rozhodol o úprave styku otca s mal. dcérou nasledovne : každý páry kalendárny týždeň v čase od soboty od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod.; v období letných prázdnin každý páry kalendárny týždeň v čase od piatku od 9.00 hod. do nedele do 19.00 hod.; počas jarných prázdnin v každom kalendárnom roku od piatku 9.00 hod. do nedele do 19.00 hod.; počas veľkonočných sviatkov v každom kalendárnom roku od Veľkého piatku od 9.00 hod. do veľkonočnej soboty do 19.00 hod.; v každom párnom roku v čase od 30.12. od 9.00 hod. do 1.1. do 19.00 hod.; v každom nepárnom roku v čase od 23.12. od 9.00 hod. do 25.12. do 19.00 hod. V prevyšujúcej časti súd návrh otca na úpravu styku ako nedôvodný zamietol. Navrhovaný rozsah stretávania zo strany otca súd za súčasných pomerov posúdil ako neprimerane široký, ktorý nie je v súlade so záujmom mal. dieťaťa. Zákon o rodine ako i Občiansky súdny poriadok (ust. § 43 ods. 1 ZR, § 100 ods. 3 O.s.p.) ukladá súdu v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa zisťovať názor dieťaťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť samostatne svoj názor vyjadriť a na takýto názor aj pri rozhodovaní prihliadať. V danej veci súd názory a postoje mal. dieťaťa zisťoval jednak prostredníctvom pohovoru u psychologičky na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Martin, prostredníctvom súdneho znalca i vypočutím dieťaťa na pojednávaní v neprítomnosti rodičov. Ako vyplynulo zo znaleckého posudku, maloletá je vzhľadom na svoj vek nadpriemerne inteligentná, vnímavá a schopná adekvátne, vyjadriť svoje pocity a názory, možno aj na vyššej úrovni aká zodpovedá jej veku. Taktiež pred súdom sa vyjadrovala súvisle, zrozumiteľne a spontánne. Ani zo znaleckého posudku ani z výpovede dieťaťa nevyplyva žiadna skutočnosť, ktorá by svedčila o tom, že dieťa má byť voči otcovi negatívne ovplyvňované zo strany matky ako to tvrdí opakovane otec. Práve naopak, maloletá sa vyjadrovala, že otec jej cez niektoré víkendy keď bola u neho začal o matke hovoriť, že je zlá, že ju nahovára, že nemá vlastný rozum, že všetko čo povie je od matky a ona jej to tlčie do hlavy. Dokonca aj keď bola u otca pred výsluchom na súde, tento od nej chcel, aby sa s ním rozprávala o znaleckom posudku, čo odmietala a keď otcovi povedala, že nechce a nech ju nenúti tak jej odpovedal, že ju môže nútiť koľko chce. Rozsah styku počas párných kalendárnych týždňov súd upravoval nie od piatku poobede, ale až od soboty rána, vychádzajúc jednak zo želania mal. dieťaťa, odporúčenia znalca ako i objektívnych skutočností. Podľa názoru súdu je preberanie dieťaťa v sobotu ráno vhodnejšie ako v piatok poobede resp. podvečer, keďže maloletá prichádza zo školy neskôr, matka býva do cca. 18-19 hod. v práci, pričom dieťa má podľa rozhodnutia súdu povinnosť tiež pripraviť, primerane vystrojiť a otcovi odovzdať. Maloletá sa vyjadrovala i v tom zmysle, že keď príde v piatok zo školy čo býva aj o 15.30 hod., má doma zhon, musí si nachystať úlohy, pobaliť veci, zavolať staršej alebo bratovi, aby ju odovzdali a potom zase otcovi, kedy príde, lebo niekedy sa stáva, že v piatok sú kolóny, tak prichádza trocha neskôr. Tiež uviedla, že býva pred stretnutiami s otcom nervózna a niekedy sa potrebuje vyspať, aby jej tá nervozita prešla. U otca pritom niekedy nemôže zaspáť, nakoľko máva hlasnejšie pustený televízor. Čo sa týka stretávania v období letných, jarných a zimných prázdnin, v tejto časti súd považoval otcom navrhovaný styk počas nepretržitých dvoch týždňov v júli a auguste resp. počas týždňa jarných a podobne i zimných prázdnin za neprimerane široký. Maloletá sa s otcom dlhodobo stretáva iba počas krátkych časových intervalov necelých troch dní (aj to nie pravidelne), pričom sama vo svojich výpovediach uvádzala, že i tie tri dni býva nervózna, nakoľko nevie čo môže očakávať, aký bude program a pod. Styk počas dlhších časových období sa neuskutočňoval a maloletá na dlhší pobyt u otca nie je zvyknutá. Ďalej uvádzala, že program jej určuje otec a ona sa neodváža mu oponovať, nakoľko sa bojí povedať, že sa jej program nepáči. Niekoľkokrát ku nemu ani nešla na ten víkend, nakoľko ísť nechcela. Maloletá sa však ku stretávaniu počas letných prázdnin vyjadrila, že by to mohlo byť aj od piatku do

nedele až pondelka, alebo od soboty tak do pondelka až utorka. Súd preto počas letných a potom rovnako i jarných prázdnin určil dlhší časový rozsah, a to od piatku 9.00 hod. do nedele do 19.00 hod.. Pokiaľ ide o Veľkonočné sviatky, Vianoce, Silvester a Nový rok, súd v týchto dňoch upravil stretávanie otca takým spôsobom, aby obaja rodičia mohli primerane tráviť tieto sviatky s maloletou dcérou v tom ktorom kalendárnom roku. Pokiaľ ide o možnosti rozšírenia styku do budúcnosti, súd dáva otcovi do pozornosti závery znaleckého dokazovania, z ktorých vyplýva, že zlepšenie vzájomného vzťahu s mal. dieťaťom je v moci otca, ktorý však musí byť ochotný a schopný citlivejšie vnímať a rešpektovať postoje a želania svojej dcéry. Hoci aj doposiaľ bol styk záväzne upravený predbežným opatrením, mnoho zo stanovených termínov stretnutí sa nerealizovalo, a to z rôznych dôvodov či už na strane otca ako i matky resp. mal. dieťaťa. Otec síce od začiatku neustále namieta, že mu styk nie je umožňovaný matkou dieťaťa, pričom na tunajšom súde sa vedie i konanie o výkon rozhodnutia o styku s mal. dieťaťom sp. zn. 22Em/1/2012 a na matku tiež podával trestné oznámenie pre marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zákona (č.l. 307 - 309 spisu), na druhej strane sám sa viacerých termínov nezúčastňoval, keďže chodieval do zahraničia. Vo svojej výpovedi dňa 8.1.2015 zasa uviedol, že po predchádzajúcom pojednávaní dňa 2.12.2014 sa v určených termínoch s maloletou dcérou vôbec nestretol, nakoľko boli odcestovaní, boli v nemocnici v Bratislave i Vianoce strávili v Bratislave a tretíkrát písal dcére sms správu, že ak bude chcieť ísť, má sa ozvať. Mali pritom ísť na túru - celoslovenskú akciu, preto sa s ňou chcel dohodnúť, či pôjde, aby si zobrala výstroj, ale neozvala sa. Pokiaľ sa jedná o uvedené trestné oznámenie súd zistil, že uznesením vyšetrovateľa OR PZ Martin, OKP ČVS : ORP-575/1-VYS-MT-2014 zo dňa 30.9.2014 bola vec podľa § 197 ods. 1 písm. d/ odmietnutá, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania. Uznesením Okresného súdu Martin č.k. 22Em/1/2012 - 181 zo dňa 18.9.2014 bola matke v rámci vykonávacieho konania uložená pokuta vo výške 200,-Eur, nakoľko súd posúdil ako matkou zavinené tri neuskutočnené termíny styku (8. až 10. august, 22. až 24. august a 5. až 9. september roku 2014). Rozhodnutie však ešte nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko matka voči nemu podala opravný prostriedok. Uvedené skutočnosti len dokumentujú značne problematický a nezodpovedný prístup rodičov k plneniu svojich povinností, hoci aj záväzne určených súdnym rozhodnutím. V danom prípade však nie je účelom tohto konania posudzovať, ktorý z rodičov viackrát zavinil zmarenie styku, ale vytvoriť podmienky pre stabilnú úpravu pomerov účastníkov do budúcnosti.

Pokiaľ ide o návrh právnej zástupkyne matky, aby súd zväzil výchovné opatrenie vo forme uloženia povinnosti rodičom zúčastniť sa pohovorov u psychologičky na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Martin, súd takémuto návrhu nevyhovel. Otec síce na jednej strane uviedol, že je ochotný sa zúčastniť takéhoto pohovoru, avšak ihneď na to zareagoval tak, že voči celému úradu má veľké výhrady, či už v rámci tohto konania ako i prebiehajúceho konania o výkon rozhodnutia sp. zn. 22Em/1/2012. Obdobne v priebehu konania na vypracovanú správu psychologičky RPPS z vykonaného pohovoru s mal. dieťaťom a matkou (nachádzajúca sa na č.l. 200) reagoval len námietkami a sťažnosťami (č.l. 211 a nasl.). Súdny znalec Mgr. Emil Bulla sa k tejto otázke na pojednávaní vyjadril tak, že nevyučuje, že psychologické poradenstvo na strane otca by mohlo prispieť k tomu, aby sa dieťa u neho cítilo lepšie, ale z jeho strany by to muselo byť dobrovoľné. Keby sa jednalo o nariadenú povinnosť, zrejme by to nespĺnilo svoj účel. Z uvedených dôvodov súd nepovažoval nariadenie navrhovaného výchovného opatrenia za účelné.

Otec bude povinný si maloletú dcéru preberať v mieste bydliska matky a po ukončení styku ju v mieste bydliska matky odovzdať. Matka je pritom povinná maloleté dieťa na stretnutia s otcom riadne pripraviť a styk otca umožniť. Súd v tomto ohľade zdôrazňuje, že prípravou na styk nie je iba príprava "fyzická" tzn. zabezpečenie prítomnosti dieťaťa v stanovenom čase, jeho vystrojenie a pod., ale i psychická. Maloleté dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá má preto zásadnú zodpovednosť i za prípravu dieťaťa na stretnutia s otcom. Uloženie povinnosti pri odovzdávaní dieťaťa zároveň druhému rodičovi odovzdať aj veci maloletej, ktoré potrebuje vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a ročné obdobie súd vo výroku rozsudku neuviedol, nakoľko to v podstate vyplýva z obsahu uloženej povinnosti "dieťa na stretnutia riadne pripraviť". Z výsluchu rodičov pritom nevyplývalo, že by boli problémy práve s vystrojením dieťaťa a odovzdávaním vecí, ktoré potrebuje. Podľa názoru súdu obaja rodičia sú dostatočne uvedomelí a zodpovední na to, aby dieťa druhému rodičovi odovzdali aj oblečené či obuté primerane jej veku, zdravotnému stavu, ročnému obdobiu, či poveternostným podmienkam. Súd rodičom uložil povinnosť v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti, a to preukázateľným spôsobom napr. písomne, telefonicky, sms správou alebo elektronickou poštou. Pokiaľ otec navrhoval vo výroku rozsudku tiež uviesť, že v

prípade neuskutočnenia styku zo závažných dôvodov "má právo na náhradný termín styku", takýto výrok by bol nevykonateľný, nakoľko neupravuje žiadne bližšie podmienky "náhradného termínu", čo by viedlo len k ďalším nejasnostiam a sporom medzi rodičmi. Je povinnosťou oboch rodičov usporiadať si svoje aktivity tak, aby sa styk v určených termínoch mohol uskutočňovať, keďže dohoda medzi nimi nebola možná. Súd opätovne zdôrazňuje, že Zákon o rodine poskytuje na prvom mieste možnosť rodičom dohodnúť sa na úprave styku s mal. dieťaťom. Takáto zákonná úprava rešpektuje vôľu oboch rodičov a dáva im priestor pre dohodnutie úpravy styku s mal. dieťaťom takým spôsobom, ktorý im obom bude vyhovovať i s ohľadom na rôzne pomery rodičov (ako napr. vzdialenosť ich bydliska, pracovný čas, dovolenky, školská dochádzka detí, styk so súrodencami, príbuznými a pod.). Pochopiteľne rodičovská dohoda vôbec nemusí byť autoritatívne schválená rozsudkom súdu a stretávanie môže prebiehať i bez záväzného súdneho rozhodnutia, či nad jeho rámec. Rozhodnutím súdu nie je objektívne možné upraviť všetky aspekty vzťahov medzi rodičmi a deťmi a obsiahnuť tak všetky aktuálne či budúce životné situácie. Pretrvávajúce vzájomné nezhody rodičov nesmú mať negatívny vplyv na výchovu mal. dieťaťa a jeho zdravý psychický vývoj, pričom túto skutočnosť si musia uvedomiť predovšetkým obaja rodičia. Rodičia sú povinní vytvárať všetky podmienky pre stabilitu výchovného prostredia v záujme dieťaťa. Dieťa má zákonné i prirodzené právo na zachovanie vzťahu s obidvomi rodičmi tak, aby sa vytvorené citové väzby nenarušili a neochladli. Rodičia nesmú nikdy zabudnúť na skutočnosť, že pri výchove dieťaťa majú rozhodujúcu úlohu práve oni.

Súd vyhovel časti návrhu, v ktorej otec navrhoval uloženie povinnosti matke umožniť mu telefonický kontakt s maloletým dieťaťom dvakrát v priebehu týždňa počas nepárnych týždňov, v ktorých nemá upravený styk s maloletou. S takýmto návrhom matka súhlasila a nemala voči nemu iné námietky, iba pokiaľ ide o čas tohto kontaktu, ktorý navrhla upraviť po 19-tej hodine, nakoľko vtedy zvyčajne prichádza domov z práce. Súd potom v súlade s návrhmi rodičov telefonický kontakt upravil v nepárnych kalendárnych týždňoch v utorok v čase medzi 19.00 hod. - 20.00 hod. a vo štvrtok v čase medzi 19.00 hod. - 20.00 hod.

Podľa § 24 ods. 5 ZR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde. Podľa záveru súdu uloženie povinnosti matke poskytovať otcovi informácie o maloletom dieťati je opodstatnené, keďže otec nie je v každodennom bezprostrednom kontakte s mal. dcérou, jeho bydlisko je vzdialenejšie, pričom vzájomná komunikácia rodičov je dlhodobo narušená a v súčasnosti prakticky nulová. Predmetom informovania o maloletom dieťati je na prvom mieste informovanie o zdravotnom stave ako napr. prekonané choroby, absolvované prehliadky, vyšetrenia, známky a správanie v škole, záujmy, osobitné potreby, dovolenka mimo miesta obvyklého pobytu dieťaťa, zmeny v správaní a pod. Túto informačnú povinnosť súd matke uložil v písomnej forme (listom alebo elektronickou poštou) v každom kalendárnom mesiaci, vždy najneskôr k poslednému dňu mesiaca. Súd v konkrétnom prípade nepovažoval za vhodné uloženie povinnosti poskytovať informácie pri preberaní a odovzdávaní dieťaťa v čase upraveného styku, nakoľko by to mohlo viesť len k ďalším rozporom a konfliktným situáciám medzi rodičmi a taktiež z praktického hľadiska nemusí byť na to vždy primeraný časový priestor. Pokiaľ by sa rodičia v budúcnosti pri preberaní a odovzdávaní dieťaťa navzájom informovali o podstatných veciach týkajúcich sa dieťaťa (čo by malo byť celkom prirodzené), bolo by to samozrejme na prospech všetkých.

Podľa § 62 ods. 1,2 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4,5 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 ZR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Čo sa týka pomerov účastníkov mal súd preukázané, že matka je samostatne zárobkovo činná osoba a prevádzkuje darčekovú predajňu "Č. W. D. X.. O.. F.. Š. XX S. O.. Podľa vlastnej výpovede tiež začala lektorovať a tlmočiť z ruského jazyka, čo trvá asi rok a z tejto činnosti má príjem zhruba 200,-Eur mesačne. Podľa správ Daňového úradu Žilina, pobočka Martin v daňovom priznaní k dani z príjmu fyzických osôb za rok 2012 uviedla príjmy zo živnosti 12.602,83,-Eur, výdavky 23.012,95,-Eur (strata 10.410,12,-Eur); za rok 2013 uviedla príjmy zo živnosti 18.520,25,-Eur, výdavky 27.492,86,-Eur (strata 8.972,61,-Eur). Poberá prídavky na dieťa vo výške 23,52,-Eur mesačne. Mal. V. I. chodí v súčasnosti do piatej triedy na súkromnej ZŠ N. S. O.. Podľa výpovede matky maloletá má záujem ďalej pokračovať v školskej dochádzke na osem ročnom Gymnáziu Jozefa Lettricha v Martine, kde sa pripravuje na prijímacie pohovory. V súkromnej ZŠ podľa potvrdenia o návšteve školy zo dňa 7.1.2015 sú ročné náklady na štúdium vo výške 1.341,-Eur tzn. 996,-Eur predstavuje školné, 125,-Eur škola v prírode, 150,-Eur lyžiarsky výcvik (aktuálne náklady na lyžiarsky výcvik podľa dokladu na č.l. 518 v sume 140,-Eur na ubytovanie a stravu + 20,-Eur skipas), 30,-Eur plavecký výcvik a 40,-Eur exkurzie. Ďalšie výdavky súvisiace so školskou dochádzkou maloletej sú platby do školskej jedálne vo výške 20-26,-Eur/mesačne, doprava dieťaťa MHD do školy, zo školy a na krúžky cca. 20,-Eur/mesačne, základná umelecká škola - klavír a husle 75,-Eur na rok. Ako ďalšie podstatnejšie výdavky na maloletú matka preukázala napr. tanečné tábory - platba 40,-Eur (v období 20.8.-24.8.2012), 60,-Eur (v období 29.7. - 2.8.2013), letný tábor v Českej republike 145,-Eur (august 2014), životné poistenie dieťaťa v poisťovni J., V..Z.. v sume 523,87,-Eur/ročne (pôvodne suma 15.782,-Sk), kúpa huslí 400,-Eur, ďalej podľa výpovede matky kúpa klavíra 600,-Eur, stolička ku klavíru, stojan k husliam, puzdro - spolu približne 250,-Eur, tablet Asus 138,92,-Eur, dovolenky (napr. rok 2013 v Taliansku - platba za dieťa v sume 169,-Eur), rôzne ďalšie výdavky súvisiace s voľno časovými a záujmovými aktivitami dieťaťa ako návšteva kina, divadla, cirkus, wellness centrum Bešeňová a pod. Výdavky matky súvisiace s bývaním - inkaso 121,84,-Eur/mesačne, internet 13,99,-Eur/mesačne, mobilný telefón Orange cca. 32,-Eur/mesačne, poplatok za komunálny odpad 25,-Eur/ročne na osobu. Ďalšie pravidelné a nevyhnutné výdavky predstavujú náklady na stravovanie dieťaťa v domácnosti, na učebné pomôcky a iné školské potreby, zdravotnú starostlivosť, oblečenie, obuv, hygienické potreby a pod., k čomu zo strany matky boli tiež doložené rôzne pokladničné a výdavkové doklady za roky 2013-2014.

Otec bol podľa evidencie Sociálnej poisťovne od 1.7.2011 do 13.7.2013 evidovaný ako SZČO; od 26.7.2013 do 31.3.2014 ako zamestnanec I., Z..F..P.. a od 1.9.2014 do 31.10.2014 ako zamestnanec Z. Y., D..P.. V súčasnosti od 1.11.2014 pracuje u zamestnávateľa W. M. & W., D..P., N.. V období od 13.7.2013 do 25.7.2013 a od 1.4.2014 do 31.8.2014 bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR Žilina. Podľa správ Daňového úradu Žilina, v daňovom priznaní k dani z príjmu fyzických osôb za rok 2012 uviedol príjmy 6.011,76,-Eur, výdavky 3.764,18,-Eur (základ dane 2.247,58,-Eur, daňová povinnosť nulová); za rok 2013 uviedol príjmy 8.029,92,-Eur, výdavky 6.599,31,-Eur (základ dane 1.228,11,-Eur, daňová povinnosť nulová). Podľa potvrdenia o príjme spol. Energyco, s.r.o. dosahoval za mesiace 08/13 až 03/14 priemernú čistú mesačnú mzdu v sume 307,-Eur. Podľa oznámenia zamestnávateľa Z. Y., D..P.. mu bol určený plat vo výške 412,50,-Eur. Podľa pracovnej zmluvy uzavretej so zamestnávateľom W. M. & W., D..P.. je jeho mzda vo výške 390,-Eur t.j. okolo 334,-Eur netto. Podľa vlastných výpovedí v období rozhodovania súdu o výške výživného pri nariadení predbežného opatrenia chodieval pracovať do Belgicka na 6-týždňové turnusy, kde zarobil okolo 2.500 až 3.000,-Eur za turnus. Za prácou do zahraničia chodieval i v roku 2013 a tiež do apríla roku 2014. Pokiaľ ide o pravidelné mesačné náklady tieto otec vyčíslil v sume 478,-Eur, ktoré pozostávajú z platieb na výživné 150,-Eur/mesačne, prispievanie na bývanie a stravu 100,-Eur/mesačne (inkaso 38,-Eur mesačne, N., V..Z.. 159,-Eur mesačne), telefón O2 v sume 35,-Eur/mesačne, internet 13,-Eur/mesačne, motorové vozidlo 100,-Eur/mesačne, osobné výdavky na oblečenie, darčeky pre dcéru a výlety s dcérou 80,-Eur/mesačne.

Vychádzajúc zo zistených pomerov rodičov a mal. dieťaťa súd rozhodol o určení výživného vo výške 120,-Eur mesačne so splatnosťou vždy do každého 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Výživné súd určil odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, nakoľko od právoplatnosti rozsudku navrhoval určiť výživné aj otec, pričom za obdobie od začatia konania do jeho právoplatného skončenia platí predbežné opatrenie sp. zn. 23 P 177/2012 zo dňa 10.8.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/98/2012 zo dňa 26.9.2012, právoplatné dňa 15.11.2012. Doposiaľ zo strany otca určené výživné v sume 150,-Eur mesačne bolo uhrádzané. Pokiaľ matka vo svojom návrhu podanom na tunajšom súde dňa 16.8.2012 navrhovala určiť výživné od mesiaca marec r. 2012, súd v tejto časti jej návrh zamietol ako nedôvodný. V zmysle ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine možno výživné v zásade priznať najskôr odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, za predpokladu, že sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Matka sa síce domáhala určenia výživného aj späťne pred začatím konania, avšak existenciu žiadnych dôvodov osobitného zreteľa pre späťné určenie výživného i za obdobie pred podaním návrhu na súd nepreukázala. Výživné v stanovenej výške súd považoval za primerané a zodpovedajúce preukázanej životnej úrovni oboch rodičov i veku a oprávneným potrebám mal. dieťaťa. V zmysle ust. Zákona o rodine sa na výžive dieťaťa musia podieľať obaja rodičia, podľa pomeru svojich možností a schopností, zárobkových a majetkových pomerov. Nemožno preto podstatnú časť vyživovacej povinnosti prenášať len na jedného z rodičov, pokiaľ druhému rodičovi nebráni v plnení vyživovacej povinnosti žiadna objektívna a vážna prekážka (ako napr. dlhodobá nepriaznivá zdravotná stav, invalidita, objektívna hmotná núdza a pod.). Plnením vyživovacej povinnosti je pritom nie len finančné plnenie - platenie výživného, ale aj iné formy zabezpečovania oprávnených potrieb vyživovanej osoby ako poskytovanie bývania, stravovania a pochopiteľne u mal. dieťaťa i osobnej starostlivosti či výchovy. Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že podstatnú časť týchto plnení poskytuje maloletej matka. Otec okrem uhrádzania súdom určeného výživného k výdavkom na maloletú v období po začatí konania doložil iba doklad o kúpe bicykla za sumu 290,-Eur zo dňa 6.7.2013, plaveckých okuliarov za cenu 21,99,-Eur a lyžiarskych okuliarov za 17,95,-Eur. V minulosti prispieval na životné poistenie dieťaťa v poisťovni J., a.s., čo v súčasnosti nepovažuje za odôvodnenú potrebu maloletej. Ďalšie doklady o platbách na kúpu vecí mal. dieťaťa, platení poistenia ako i výživného k rukám matky, ktoré otec súdu predložil sa týkali obdobia pred začatím konania (doklady na č.l. 22 - 39 spisu).

Pokiaľ otec pôvodne navrhoval určiť výživné v sume 50,-Eur mesačne resp. neskôr v sume 100,-Eur mesačne (zmena návrhu zo dňa 2.12.2014), takáto výška výživného nie je postačujúca na zabezpečenie oprávnených potrieb mal. dieťaťa. Naproti tomu navrhovaná suma výživného 300,-Eur mesačne zo strany matky je zjavne neprimeraná aktuálnym pomerom na strane otca. V danom prípade podľa záveru súdu je v objektívnych možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné v stanovenej výške 120,-Eur mesačne. Z vykonaných dôkazov vyplýva, že otec určené výživné v sume 150,-Eur mesačne doposiaľ platil. V čase určenia výživného predbežným opatrením otec chodieval pracovať do zahraničia, následne bol v roku 2014 päť mesiacov evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a v súčasnosti má od 1.11.2014 uzavretú pracovnú zmluvu so zamestnávateľom W. M. & W., D.P., s dohodnutým druhom práce opatrovateľka a hrubou mzdou 390,-Eur mesačne. Na jednej strane otec poukazuje na svoje nízke príjmy, ktoré podľa vlastného vyčíslenia nepokryjú ani jeho pravidelné mesačné výdavky (cca. 478,-Eur mesačne), na druhej strane však dokáže platiť napr. faktúry za mobilný telefón vo výške 33 až 54,60,-Eur (č.l. 426). V zmysle ustanovení Zákona o rodine súd pri určovaní výživného musí zohľadňovať nie len reálne existujúce príjmy rodičov, ale aj ich potenciálne možnosti a schopnosti dosahovať vyššie príjmy. Na strane otca takéto možnosti nepochybne existujú, nakoľko tento podstatne vyššie príjmy ešte v nedávnej minulosti dosahoval, keď chodieval pracovať do zahraničia, čo bolo v roku 2012, 2013 i v prvom štvrtroku r. 2014. Tvrdenia otca, že si nemôže zabezpečiť lepšie platenú prácu z dôvodu, že sa musí starať o svoju matku, ktorá je odkázaná na jeho celodennú starostlivosť súd vyhodnotil ako účelové. Otec súdu predložil rozhodnutie Mesta Žilina zo dňa 3.9.2014 (č.l. 515-516), podľa ktorého je jeho matka O. N., nar. XX.XX.XXXX odkázaná na opatrovateľskú službu. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia tiež vyplýva, že táto bola na základe posudku vydaného Žilinským samosprávnym krajom č. 5798/2011/OSV-002 zo dňa 8.8.2011 zaradená do VI. stupňa odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v rozsahu viac ako 12 hodín denne a rozhodnutím č. 5798/2011/OSV-003 zo dňa 8.8.2011 bolo rozhodnuté, že je odkázaná na sociálnu službu poskytovanú v domove sociálnych služieb. Stav sociálnej odkázanosti u otcovej matky teda reálne existoval už v roku 2011, čo mu však nebránilo v ďalších rokoch odchádzať za prácou do zahraničia. Taktiež podľa ním predložených dokladov sa aj v júli r. 2014 uchádzal o prácu v Holandsku. Z výpovedí otca ďalej vyplýva, že jeho matka má dostatočné príjmy na zaplatenie

opatrovateľskej služby, keďže má starobný a vdovský dôchodok vo výške okolo 490-500,-Eur mesačne. S poskytovateľom sociálnej služby W. M. & W., D.P. dokonca aj má uzavretú zmluvu o poskytovaní opatrovateľskej služby s výškou úhrady za opatrovateľské služby 0,50,-Eur hodinu (č.l. 522). Navyše otec má troch súrodencov, s ktorými sa môže dohodnúť na forme zabezpečenia starostlivosti o matku i na úhradách za takúto starostlivosť. O tom, že na úhradu potrieb jeho matky prispievajú i rodinní príslušníci svedčí i výpis z účtu (č.l. 523), ku ktorému otec na otázku právnej zástupkyne matky uviedol, že prijaté platby v sume 160,-Eur a 33,19,-Eur sú od švagra M. G., ktorý preposlal matke na účet tieto peňažné prostriedky a vzápätí na to bola vykonaná úhrada inkasa.

Podľa § 151 ods. 1 - 7 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. O trovách štátu súd rozhodne aj bez návrhu. Podľa § 148 ods. 1 O.s.p., štát má podľa výsledku konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Vzhľadom k tomu, že v priebehu konania vznikli trovy znaleckého dokazovania za vypracovanie znaleckého posudku č. 28/2014 ako aj účasť súdneho znalca na pojednávaní dňa 2.12.2014, pričom doposiaľ bola z rozpočtových prostriedkov štátu vyplatená čiastka 469,44,-Eur a zvyšok znaleckého v sume 250,-Eur z preddavku zloženého otcom, vzniká štátu voči účastníkom konania v zmysle § 148 ods. 1 O.s.p. právo na ich náhradu. O priznaní znaleckého vo výške 719,44,-Eur súd rozhodol uznesením č.k. 23P/99/2012-369 zo dňa 11.11.2014 právoplatným dňa 5.12.2014. O priznaní znaleckého za účasť znalca na pojednávaní dňa 2.12.2014 ku dňu vyhlásenia rozsudku nebolo právoplatne rozhodnuté. Súd preto s poukazom na ust. § 151 ods. 3 O.s.p. rozhodol, že o trovách účastníkov a náhrade trov štátu rozhodne samostatným uznesením do 30 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline písomne v 4 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok v platnom znení), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. tzn.
- 1) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov
  - 2) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania
  - 3) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
  - 4) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
  - 5) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný
  - 6) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
  - 7) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát
  - 8) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy

- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.) tzn.
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci